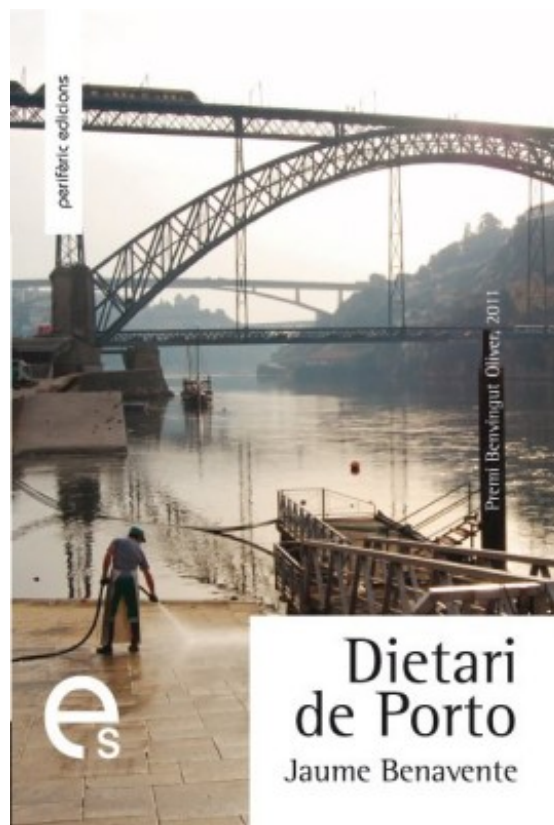

Crítica de narrativa / El nord literari

quaderndelesidees.press/critica-de-narrativa-el-nord-literari/

March 10, 2016

En el silenci de la reflexió diària i el treball continu, Jaume Benavente (Barcelona, 1956) ha anat ampliant una obra que, malgrat les mudes de pell, té tota ella un sol sentit: el perfeccionament d'un estil personal que s'endinsa en la presa de consciència davant del món i, en conseqüència, una malenconia d'origen moral que tenyeix les accions i els esdeveniments que ens narra. Ja sigui en novel·les, contes, dietaris, poemaris o novel·les negres, Benavente ens fa viatjar a ciutats associades a un clima anímic molt particular (Amsterdam, Portbou, Lisboa) que els darrers anys ha derivat cap a un nord físic i psíquic que culmina en una mena de trilogia atlàntica, formada per *Viatge d'hivern a Madeira*, *Llums a la costa* i aquest *Dietari de Porto*. Els personatges d'aquests textos, reals o ficticis, en primera o en tercera persona, vaguen de forma erràtica, perdent-se deliberadament i mantenint una certa distància amb el món que els envolta.

Dietari de Porto. Jaume Benavente, Perifèric edicions. Catarroja, 2013

Aquesta darrera aportació en forma de dietari neix de la inquietud de donar-li *background* a la inspectora neerlandesa Marja Batelaar-Levi, nascuda per a la novel·la negra *El quadern de Nicolaas Kleen*, els avis materns de la qual eren uns jueus que marxaren de Porto a Amsterdam. “Porto és el símbol del nord portuguès, una finestra de la terra interior sobre l’Atlàntic, una ciutat que, amb una àrea metropolitana on viuen més de dos milions i mig de persones, no deixa de ser una mena d’estrella menor, que projecta una llum esmoreïda a través de la boira, la pluja i un cert oblit. D’això es queixen a la ciutat, de l’oblit, de l’arraconament per part de la burocràcia de Lisboa.” Precisament aquest és el caràcter que cerca Benavente, que recull les impressions de la ciutat, però també ens explica quins detalls li criden l’atenció i que esdevindran matèria de creació. “Em sembla entendre que Porto -o millor dit, el Nord- és un estat d’ànim, la mateixa consciència d’un univers singular, únic, aïllat en un racó d’un país també arraconat i alhora abocat a l’Atlàntic.” El cert és que aquest joc literari acaba estenent-se a tot el llibre, ja que la segona part és un conjunt de ficcions que se sustenten en imatges i personatges que ha vist l’autor pel seu passeig portuguès.

Així, el llibre es pot llegir de dues formes: en primer lloc els contes i, després, el dietari com un *making of*, o bé en primer lloc el dietari i, després, els contes per observar el procés bàsic, íntim i personal que és la creació literària.

El fet és que relats com *Els holandesos* o *L'illa de Brava* desenvolupen uns personatges molt interessants, extrets de la realitat però imaginats psíquicament per l'autor barceloní (l'home de la màscara d'oxigen, el noi del tic nerviós, la noia que demana caritat), "fantasmes" que prenen cos en els seus relats gràcies a la imaginació, que proposa un ordre artíficiós on tot encaixa dins l'univers personal de l'autor. Ell mateix afirma que se sent més còmode amb la ficció que amb la realitat, i d'aquí que la mirada observadora de Benavente no sigui tan testimonial o descriptiva com impressionista o fragmentària, un recurs bàsic per extreure materials de la realitat amb els quals pugui construir quelcom de més artíficiós i a la vegada suggestiu. Per això utilitza el viatge com a excusa per ampliar territoris, espais físics on situar l'acció, però també escenaris on observar personalitats originals i excèntriques, que representen per si mateixes una mirada divergent de la realitat, i que després ell omplirà de sentit en la seva escriptura. Amb el pas dels anys, aquest món propi ha crescut amb tanta força i consistència que ara mateix la literatura de Jaume Benavente és un territori geogràfic per si mateix, amb illes que formen part d'un arxipèlag altament recomanable de ser visitat, malgrat el clima fred i bromós que les envolta.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

David Madueño Sentís

Sabadell, 1976. Llicenciat en Filologia catalana per la UAB. Exerceix la docència, la correcció de textos i la crítica literària en revistes com *Quadern*, *Caràcters* i *Poetari*. Ha guanyat els premis Estrem i Fa de Falset (2008), Foment Literari (2008), La Mar de Lletres (2011) i Vila de Martorell al [...]

[Llegir més](#)

